

BARANYI FERENC

Kifosztva

VERSEK 1993-1995

BUDAPEST

Z-füzetek/69

**A sorozatot szerkeszti
SIMOR ANDRÁS**

**Fedélterv és tipográfia
JORDÁN GUSZTÁV**

**Készült
a VIAPRINT KFT támogatásával**

©Baranyi Ferenc

Két év se kell s a hatvanat
– ha tetszik, nem tetszik – betöltöm,
adósságom alig maradt
e hitelét-vesztette földön,
saját sírversem még kiötlöm –
mást holtomban se terhelek,
amit elértem, megköszönöm
úgysem lehet már.
Nincs kinek.

Letölthető:

[\[PDF formátumban \]](#) [\[EPUB formátumban \]](#)

HIÁNYOS MONDAT

Hegyeshalom

„Én rajtam jutsz a kínnal telt hazába,
én rajtam át oda, hol nincs vigasság,
rajtam a kárhozott nép városába”,

melyben a vizet sziklából fakasztják,
mert vízcsapokhoz most sincs érkezésük –
ott csak csodára futja, hol a masszát

a ménkű sem mozdítja, mely beléüt.
(S megint azoknak arca ismeretlen,
kik napról-napra felfedik kilétük.)

Lehetett volna itt is élni szebben,
de lám, a régi téboly visszatombol
s az új gazságok láttán szem se rebben.

Ki itt belépsz ... (A folytatást tudod jól.)

Kifosztva

Elvették tőlem a Himnuszt,
csak mert elénekelték.

Torkukkal beszennyezték.

Elvették magyarságomat,
mert maguk magyarnak mondták.
S ha ők a magyarok:
testvérebb a török meg az osztrák.

Elvették játszó kedvemet,
mert silány alakításért
követelték a tapsot.
Aminthogy a tetszés jelének vették,
ha a közönség szisszent, felmorajlott.

Elvették az életemet,
mert ifjúságom szép sólyommadarára
rút kányák bélyegét sütötték,
miközben füstifecskének hazudták
a maguk egerésző ölyvét.

Most itt állok az ország ajtajában,
hol valaha kopogtatnom se kellett,
állok a küszöbön, semmit sem érzek,
mert elfeledtették velem, hogyan kell
megörülni a hazaérkezésnek.

Vakmerő remények

Nem várja senki azt,
hogymost majd az Annabálba invitálják
a rongyosbál helyett.

Nem várja senki azt,
hogya megkövezettek
lelkesen dobják vissza a kenyeret.

Nem várja senki azt,
hogypiroslámpás házak
lesznek egyszerre zárdák.

Nem várja senki azt,
hogya az árvák könnyét
palackozva exportálják.

Nem várja senki azt,
hogya vizákat fognak ki Soroksárnál.

Csak azt várjuk, hogy mindig a szemünkbe nézzen, aki ágál.

Hazaffyak májusa

Most meg van sértve mindegyik:
a kicsi nép nagyobbik része
– az aggastyán s a kisdéd is –
elküldte őket a fenébe.

A legtöbb jámbor honfitárs
nem úgy magyar, nem úgy keresztény,
ahogy hitte ez a bagázs
egy kiskúnsági gőzös estén.

Nem kíván vissza sem lovas
tengerészt, sem gyalogpilótát,
sem mások zsákjait csupasz
vállaira – a régi nótát.

Már-már beállt az új urak
pecsenyéjét sütni, miközben
ő maga éhkoppon maradt
a tönkretett össznépi trösztben.

A kis nép kimondta a nagy
nemet a gezarol-szagú múlt
moly-fellegére, mely szakadt
ingünkre és gatyánkra zúdult.

S hogy hol van, amire igent
mondott? Minek firtatni ezt még?
A nép a győzelmén mereng,
de érzi már, hogy elfeledték.

(1994)

Visszaút hozzájuk

„A harmadik napon a legnehezebb, a harmadikon”
(Juhász Ferenc)

A negyedik napon még nehezebb,
amikor a csodák szavatossága lejár
s az addig csodált csodatévő

a sorba visszaáll,
hol tapsifülesek sokasága
ordítja fülébe: számár!

Mert nincs nagyobb kéj, mint a különbról
elhinni, hogy csaló,
hogyan aki három szép napon által
napba röpitett minket: a ló
is csak közülünk, lomha és csökönyös
szamarak közül való.

A negyedik napon a legnehezebb,
a negyediken,
amikor rájössz, hogy fölébük nőve
nem segíthetsz a tieiden,
s a visszaút hozzájuk immár
a semmibe viszen.

Köztük maradva tedd a csodát hát,
fölttük soha,
s észrevétlenül, csökönyös-lomhán
naponta épül bennük a csoda,
egyetlen csillagot sem hoz le az égről,
de a miénket, meglehet, végül
felszegzi oda.

Mi mit nyom?

Mostanában
ha balra fordulok az ágyban
derekán az éjszakának,
nem tudom, mi mit nyom jobban
a szívemet az ágy – vagy
a szívem az ágyat?

Egy parasztkáderre

Hétévesen mezítláb járt a
kopott falusi iskolába.

Otthon korán dologra fogták –
szülei nem győzték a munkát.

Markot szedett és törekelt, ha
csépléskor felbolydult a pelyva,

disznót, pulykát, tehenet őrzött,
de elbúsult, mikor az ősz jött:

ment volna iskolába inkább –
még novemberben is mezítláb...

Ahogy a harc elült e földön:
cipő került lábára rögtön,

mellyel szebb iskolák kövére
vert indulóritmust a lépte.

Most épp a múltját magyarázza,
nem emlékezve, csak okádva,

fejére hamut szaporán szór
s szaval a szovjet elnyomásról.

Ha az oroszok be nem jönnek,
talán ma is túrná a földet

és azt a trágyát teregetné,
mellyel naponta válik eggyé.

Trónkövetelő

A szája jár, amíg a sokaság ki
nem kaparja neki a gesztenyét,
amit megsütni s gyorsan felzabálni
percig se késik majd, ha trónra lép,

az ország sorsa legyen bár akármilyen:
ő meg nem rövidülhet semmiképp,
a koldus is az ő sokmilliárdnyi
hasznát növelve nyújtja ki kezét.

Mi csak legyintünk, újra elfogadván,
hogyan legyen bár szabályszerű a kampány
egyetlen lúd is disznót győzhet itt.

„Ékes” szavaival tele a kincstár,
tagadó választ bömböl akkor is már,
mikor a kérdést még fel sem teszik.

Hőség hava

Ott nem fölfeslett – védernyő lett végre
a törvény összefércelt szövedéke.

Ott nem rendbontás volt, de rendteremtés
hirtelen gyógyulás a hirtelen vész.

Ott ékkő lett az utcakő, amely egy
cafka-városból istennőt teremtett.

Ott vérben gázoltak, mikor szavalták:
egyenlőség, testvériség, szabadság.

Ott ártatlanokat is lenyakaztak,
de a hóhérok voltak igazabbak.

Ott lőporszürke volt a nyári mennybolt,
de verőfényesebb idő sosem volt.

Ott karcos századok édes reménye
vegyült a mámor-ízű rettegésbe.

Ott pillanatonként hullott kosárba
a múlt egy-egy évezredes szokása –

s itt minden pillanat sürgetve intett
Párizsra vetni vigyázó szemünket.

Hiányos mondat

Az évszázad távmondatának
ő volt az állítmánya.

Most hiányos a mondat:
csak alanya van, meg tárgya.

Köröttük homályos
jelzők, határozók csak –
állítmánya nélkül

nagy zagyvaság a mondat.

Úgy kiradírozták,
mintha sose lett volna,
de bőven lesz, ki vissza-
írja s megint kimondja,
kezetnek egyszerűen
magam írom le, ím:
Lenin.

ZENE, BELÜL

E.T.A. utolsó szerelme

Én hívlak most, Hoffmann, a Múzsád.
S bár mostohán bántál velem:
az életed kalandos útját
én követtem hűségesen.

Háromszor hívtad a szerelmet –
s széttört, kimúlt, elevezett,
ha élsz még, egynek élj: a versnek.
Csak én maradtam meg neked.

Szalkai izás

Mátészalka mindig gyászban?
Én ünneplőben is láttam,

amikor a gacsalpesták
szívében izzott a tettvágy,

izzott az a vas is tőlük,
mely rabbá alázta ősök,

addig-addig kalapálták,
míg lett aranyból is drágább.

Mátészalka, Mátészalka,
ma hol van, ki odacsapna?

Egy lány is villant az üllőn,
hogy izzásba meneküljön,

tűzbe tartották – akárcsak
engem is – szilaj kovácsok,

ragyogtunk egyforma rőten –
s nem munkált meg egy pöröly sem,

nem hajlottunk. Kettétörni
tudtunk csak, Bujárszky Györgyi

Hol a város? Új a gyásza?
Vagy viseltest ölt magára?

Mátészalka, Mátészalka,

hol marad, ki visszacsalja

azt a hajnalbíbor-izzást?
Alkonyodom magam is, lásd.

Nem skanzen ez...

Osváth Miklós Szatmári táj című
vízfestményére

Nem skanzen ez, nem múzeum,
ez is, ez is magyar valóság,
még mindig látható falun
szalmatető, roskadozó ház,

az ország keleti felén
nemcsak barátom akvarellje
tárja készségesen elém
mindazt, mi máshol már ereklye,

hanem a táj, a táj maga,
egy teljes országrésznyi rajzlap
mutatja tisztán, mit csak a
hiú remény ítélt kihaltak.

A szegénység emlékei
köröttem új életre kelnek
riport-fotót rajzolva ki
rámái közt a képzeletnek,

és lesz a múltba-révedés
napjaink élű krónikája,
mit álomból kevert a kéz:
a szem durván valóra váltja.

Szomorúan gyönyörködöm
az ismerős szatmári tájban,
látnom csak addig volt öröm,
amíg falamon függve láttam.

Fekete

Fekete kalászból kipereg a búza,
haragos az ördög, hasogat a csúza –
s akire haragszik, szarvaira húzza!
Talán meg is nyúzza.

Fekete diáknak a szeme sem áll jól,
bagolyhuhogásban garabonciás szól,
huzata süvöltő, lányt sodor a háztól,
s tarlón messze táncol.

Forró sóhaj száll a lány után a széllel,
malaclopót, ronggyá nyítt köpenyt kibélel,
szállj utána, sóhaj, szívdobogás kérlel,
szállj utána, érd el!

Fekete kedélyben komorul a rontás,
fekete tükörben fekete hasonmás,
fekete hazában fekete hegyomlás –
én is, ő is csontváz.

Rondó

Ma ingerült voltam vele,
de nem szabad, hogy megbocsássa.
Akaratlanul bosszút áll, ha
most sem lesz egy rossz szava se.

Lelke jósággal van tele –
s ennek gyötör ellenhatása.
Ma ingerült voltam vele,
de nem szabad, hogy megbocsássa.

Megbántottá könnyítene,
ha megbántódva visszavágna,
de rámnehezül némasága
s önvádam súlyos fellege.
Ma ingerült voltam vele.

Schodelné

Szeretője lett Nyáry Pálnak
s mikor azt várbörtönbe zárták:
a színpadról nyomban lemondott
és felkereste Nyáregyházát.

Ott, az elárvult kúriában
gazdasszonykodott elvonulva,
holtáig várt a kedvesére
és lassan megfakult a múltja.

Ledolgozta a napi normát
ő, aki Norma volt elébb még,
nem győzött versenyezni véle
az emberszámba vett cselédség,

de éjjelente az akácos
gall rengeteggé válva hívta
s egy kifeszített holdsugáron
pendült a dallam: Casta Diva –

olyankor feltérdelt az ágyán
arca elé kapva a párnát,
hogyan szeme izzását a Nyáry-
ősök a falról meg ne lássák.

Piaf

Volt egyszer egy dalos kedvű, csúnyácska asszony,
kit leverbezett a szajnaparti zsargon,
a szürke, arctalan nép verebezte le,
mert őt fejezte ki trillátlan éneke.

Szürkéknek nem dukál színes tollú madárka,
ám egy zengő veréb nekik is jár talán, ha
elszótlanul a hit s a tépázott remény
s csak csüggedés csücsül a járdák szegletén.

Ki irigyelte őt? A könnyeit ki látta?
Ki tudja, mekkora a csillagok magánya?
(Amit a tapsvihár nem old, csak elborít,
kalitba zárva a szív rebbenéseit.)

Fényes dalesteken sokaké volt, de éjjel
maga egyezkedett a rettentő sötéttel,
amit a szerelem világított csak át,
ha az üvegtetőn a hold bekandikált –

s a csúnya kis veréb szép lett önnön dalától,
már hangja sem reszelt érdesen, mint a ráspoly,
inkább melengetőn simult a lelkeinkhez,
ahogy ágyban simul hozzánk a drága hitves.

A csodálatos mandarin

Visszajött három méltatlan halálból,
hogy meghalhasson végre emberül, szent

szerellemmé magasztosítva rémült
magakelletését egy utcalánynak.
Vetették mély verembe: össze nem tört,
a vágy emelte vissza szép tusába,
hátába kést ütöttek, ám a vére
már tűzzé változott – nem folyhatott el,
felkötötték lábánál fogva, ettől
fejébe ment a lélek, érzelemmel
árasztva el a józan ész helyét is.
Mert józan ész híján tudunk csak annyi
gyönyört kiküzdeni saját magunknak,
amennyivel a szégyenült halált is
a létezés meghitt körébe vonjuk,
ezzel hangolva át idegsimító
himmusszá Bartók zaklatott zenéjét.

Zene, belül

Parányi melegség,
mi átfut a szíven,
tétova szándék, mely
segíteni mozdul,
növvő hajlandóság
más ember iránt – ez
mind muzsika bennünk.
Gyűlölet, amely csak
igazságtalanság
ellen lobban – szintén
muzsika mibennünk:
dübörgő s robusztus
zene, amely győztes
áradással önti
el a gonoszságnak
állásait lelkünk
szikkadt rejtekében.

Ezer megbicsaklott
indulat s derékba
tört álom szívsértő
éles törmeléke
alól buzog égre.

Az lenne jó

Markovics Ferencnek

A látás terhét vinni volt a tiszted
a nézelődők és vakok között,
így lett sok fontos pillanat az ihlet
szorításában általad örök,
a létezésnek tettenért magányát
mutattad fel a társas léthiány
titkos tivornyáin, ahol legárvább
maga a boldog isten volt talán.

Az lenne jó, ha kedved így maradna,
hogy legyen, aki fényekkel tanít
móresre egy világot, mely a napra
vetíti már agresszív árnyait
s a mindenség tündöklésébe rázva
saját kormányának szeplőpermetét:
legelsősorban önmagát alázza
s ragyogva szédül attól, hogy sötét.

Fakassz sugarat árnyak-lepte tájból,
exponálj őrüzet szurkos hegyen,
hogy a kartonra bővölt látomástól
kipiruljon a sápadt érzelem
s az értelemig sugározza forrón
izzó színét, világos erejét,
hogy a sötétség rendje felbomoljon,
mikor már-már a nap helyére lép.

„...MAGYARNAK SZÁMKIVETVE”

Kenyeresemnek

Volt víg napunk elég, komám, a reggel
gyakorta virradt ránk örömtanyán,
kiszámítottuk pontosan nem egyszer:
hány findzsa fér el sorsunk asztalán?
Mégfért bennünk gavallér és vagány,
kufár és költő, nyárspolgár és hippí –
ne morfondírozzunk a telt kupán:
kötelességünk fenéig kiinni!

Ha takarékon pislákol az ember:
az élet akkor fabatkát sem ér,
a vén kaszás, mielőtt sírba vermel,
könyörtelenül mindent visszakér.
Az ember végül is hozómra él
s bolond, ha hitelét ki nem meríti,

ne kíméljük, mit az élet kimér:
kötelességünk telt kupánk kiinni!

A szoknyapécér Francesco del Sarto summája

Sokat bolyongtam életem során,
amíg a lombard síkra eljutottam,
Szicíliában forró volt a lány,
Calabriában édes, Lazióban

ravasz – s a toszkán dombok hajlatán
elmés fehérnépekkel csókolóztam,
oltár elé vitt volna mindahány,
de én eltűntem, mint veréb a rozsban.

Most itt ülök a lombard síkon és
a péniszemet eszi a penész,
mert napok óta tétlenkedve göbbed.

Ó, lombard lányok, hova tűntetek?
Amott csupán egy vénasszony tipeg –
a végén még e rút banyát döföm meg!

Egy faragatlan szentnek

Bánki László születésnapjára

A lópokróc a modorodhoz
képest akár a lágy selyem,
mikor hallgatlak, úgy lelomboz
a sok verbális förtelem,
hogy seggnek érzem a fejem
s fohászkodom: örökre szűnj meg ...
Most mégis azt követelem:
rontsd, míg szemfényvesztés az ünnep!

A földgolyó sajnos valóban
kupleráj lett, szűk és koszos,
világnyi prostitúcióban
senkisémet oszt már, csak szoroz.
És ez azért sajnálatos,
mert ingyen már isten se büntet.
Hát legalább te ostorozz –
rontsd, míg szemfényvesztés az ünnep!

Ennyi éves a hülye is
lehet, ha jól vigyáz magára,
de akit jégre szíve visz:
a telet másokért is állja
s örül, ha van egy-két barátja,
akikkel délibábot üzhet
s kiknek raja megint kívánja:
rontsd, míg szemfényvesztés az ünnep!

Pajtás, ez léha vicc csupán,
de komolyan nem venni: büntett.
Görögtűz ég Pesten, Budán –
rontsd, míg szemfényvesztés az ünnep!

Sigmond Pistának – amikor felvirradt élete huszonegyezredik napja

Istvánka, kivágtad a huszonegyet
hiánytalanul – s méghozzá ezerben!
Ne lankassza ifjonti gerjedelmed
az eljövendő huszonegyezer sem,
bírd meg sokáig ésszel és erővel,
ne hajlongj változó szelek szerint,
dacolj a furcsán felpörgött idővel,
amíg a kaszás feléd nem suhint.
Szóval: köteles vagy sokáig élni,
hogy eggyel több legyen, ki jól tanít
móresre egy kort, mely csak elvetélni
képes apáink gyerekségeit,
köteles vagy tisztességed petájkát
vetni a kolduló hitek elé,
hogy kéregetni s adakozni gyávák
mozduljanak bátran egymás felé.

Kivilágos kivirradtig

Györe Imrének

Nem magadért, csakis miattuk
verdesel és ugrándozol,
úgy lepi hatvan év a vállad,
akár a könnyű por –
lerázod hetyke rándítással.
S kezded húszévesen
a verdesést, ugrándozást, hogy
tánccá legyen a szívütem.

Nem úgy dübörögnek a lábak,
mint mikor a Forradalom
ormótlan léptekkel megindult
s átkelt a falakon,
palotákon reccsent az ablak,
fütyültek a golyók,
s legtisztábban beteg tüdőkből
harsogtak harci indulók.

A tánc, a tánc le ma sem állhat!
Titokban megszeppent Katák
várják, hogy táncba vigye őket
egy kripli legalább,
de lám, aki elébük pördül:
ma is kemény legény,
járja velük, míg nem piroslik
új hajnal az ég peremén.

Valami

Szerdahelyi Istvánnak

Hát nem mindegy: felismerés? Hit?
Fontos, hogy magaddal kibékít.

Magaddal – de nem a világgal,
amit felforgatni sem áttal.

Valami. Több a valakiknél,
kísérje bár nagy munka, kis bér.

Hatalmas mégis a jutalmad:
szándékaidnál szabadabb vagy.

Hatvan éved ne keserítsen.
Éltessen a marxista isten.

Intelem

Kesztyűs Ferenc tűzzománca

Ne hidd, kígyó, hogy nyertes már a játszmad,
nem győzelem, hogy rábirtad az embert:
vámolja meg a tudás gyöngé fáját,
ha rámeleg is az üdv, mit – vélte – meglelt,

csupán elkezdődött a hosszú parti,
melynek során a leszakajtott alma
a bűn jelképe lett: beleharapni
ma már egy almatolvaj sem akarna.

Az első emberpár még nagy naívvul
azt hitte, hogy a tudás hatalom, mert
így szabta ki az Úr intelmein túl
a szemfényvesztő, dús Paradicsomkert,

így szabta ki a magányos Teremtő
szigorral álcázott társkeresése,
s így éledt fel megint a mit se sejtő
gonoszság Édent gúnyoló kedélye.

De már vesztettél, kígyó. Tudja minden
ember és állat, hogy tiltott gyümölcsök
fogyasztásától lett hús-vér az Isten –
és vált misztikus maszlaggá az ördög.

„...magyarnak számkivetve”

Két év se kell s a hatvanat
- ha tetszik, nem tetszik – betöltöm,
adósságom alig maradt
c hitelét-vesztette földön,
s ha most a nyelvemet kiöltöm:
megilletődötten teszem,
végül is itt ringott a bölcsőm
és itt lelem meg sírhelyem.

Magyarország a hon neve,
hová lepottyantott a gólya,
népem nyilazva jött ide –
és máig sem szokott le róla,
a lovat eladták alóla,
mégis oly peckesen feszít,
minthogyha egész Európa
félné ma is nyílvesszeit.

E nyilazós – nyilas? – modor
híján találok idegennek
magam hazámban, hol a bor
eleve pimpósodva erjed.
Mert fabatkát sem ér a helyjegy
a kisiklott gyorsvonaton –
hiába ég a tűz, amelynek
nincs más terméke, csak korom.

Elvégeztem, amit kirótt
a sors és meglehet: talán van
felelet a kérdésre, hogy
miért ragadtam meg hazámban?
Család, magántulajdon, állam
bennem magyarmód ütközik,
hol csillagunkat hullni láttam:
kigyúlni se lássam, csak itt!

Két év se kell s a hatvanat
– ha tetszik, nem tetszik – betöltöm,
adósságom alig maradt
e hitelét-vesztette földön,
saját sírversem még kiötlöm –
mást holtomban se terhelek,
amit elértem, megköszönöm
úgysem lehet már.

Nincs kinek.

Vaspálya

Öreg pályaőr, hová mégy?
Húz a nap, akár a mozdony,
a töltésen nincsen árnyék
s nincsen fény a szemaforon.

Talpfák közül kibújt a gaz –
vonat erre úgyse jár már,
nincs jegypénztár, nincsen utas,
csak a csönd az állomásnál.

Kinek jó, hogy felvigyázói?
Hibát ha látsz, hol jelented?
Vajon meddig ér a távol,
ha a sínek rozsdavertek?

Miféle véredbe-oltott
munkaköri kötelesség
teszi, hogy teszed a dolgod
anélkül, hogy megfizetnék?

Ki a megbízód, ki küldött
fel a puszta pályatestre?
Vízirendőr? Népi ülnök?
Úri hölgy? Parasztmenyecske?

Rekkenő a boglyatúzzal
dúsított nyárvégi hőség,

ide már az őszi hús kell,
dér-takarta legelő, rét,

melyen átfektetve mállott
sínek üzenik a télnek:
nincsenek már indulások,
sose lesznek érkezések.

Kezét feltartja

Egyszer majd visszanez. S akkor döbbenve látja,
hogy aki űzi őt, segítségért eseng,
feldúlt az arca és nehezen bírja lába
a terhelést, amit az üldözés jelent,

szemében megfakult a rőt harag, a keble
kifulladtan zihál s nem bosszúért liheg,
lám, ütésre emelt kezeit védekezve
kapja maga elé és szűkül, mint az eb.

S akkor az üldözött megfordul, visszalépdél,
majd megadja magát annak, akit akár
meg is ölhetne. Ám az önvédelmi kényszer
múltával nem jogos az indokolt halál –

kezét feltartja hát, arra készítve roskadt
ellenfelét, hogy úgy végezze be, ahogy
a gyengült bacilus, mely kórt már nem okozhat,
de mint oltás, a kórt legyőzni hivatott.

Nincs nemeslelkűség. Csupán kifáradás van
és léiek-ismeret. (Nem lelkiismeret.)
Mindenki üldöző s üldözött a világban,
hisz sír az is, aki utoljára nevet.

LEVÉLTÁVIRATOK 1963–1993

Pataky-Rácz Zoltán

Még életemben

(Baranyi Ferencnek)

Csak az ösztönök jármában szelídült
köznapi egyformaság
ne béklyózza meg lelked,
ne tömje be a szád,

ha van szavad szebbért, jobbért,
- már nem kell meglakolni –
légy rebellisebb a halálnál:
még életedben mondd ki!

(1963)

Ízes Mihály

Lent-fönt

(Baranyi Ferencnek)

Tudod-e mi a fönn?
Tudod-e mi a lenn?
Talán csak tűnődöm.
Talán – emlékezem.
Segítsen szép hűség,
segítsen a szellem.
Ne a nép-szerűség,
csak a nép szeressen.

(1974)

Andrássy Lajos

Levél távirat

Baranyi Ferencnek

Ha már divatba jött – és nem csak mert divat lett
elmondom esti tűznél én is hogy mért kereslek
a bolydult versözönben sose volt ily temérdek
a rímes szép beszéd! – s az sem amit nem értek:

suhogó nyírfavessződ hús-elevenbe vágott
amikor nézve-nézted s láttattad e világot
Gerelyes Endre-léptű dühök tüzeltek! – s „bölcgül”

csak úgy szóltál ha páston kidöglöttéi a törtül!

Ebek haraptak úgy is inadba annyi sarkon
de ahogy mondtad mégis: nem volt aszfalti zsargon!
Azok a sebek fájnak? Vagy más ebek csaholnak?

Ej hát Tyukodi pajtás: *inkább* miénk a holnap!
Lehet, hogy nem lehetsz Te – azaz Te sem – a régi
nem megy: előrefutva léptünket visszamérni ...
nekem teljesebb így vagy – s fújják mások a tercet:
Ferit én így szerettem – s ezért ma is Ferencet.

1970. május

* * *

Bartos Imre

jó Baranyi Ferenc
KÖLTŐNEK nevezted
néhány beírt szóval
barátodul vettél
a „...harmadik év...”-ben
amit elém tettél
Béleczky Ferivel
nagyokat neveltél
vesevelőt ettünk
Te is velünk ettél
nagyburgundi borhoz
ásványvizet kértél
hazafelé menet
szeretődhez mentél
másnap versedhez
élményszirmot szedtél

(1984)

Antonio L. Verri

Verssorok barátomnak, Ferencnek

Keressetek sosem voltat, Ferenc,
költők szobránál, vásárcsarnokokban
vagy palotákban, bíróságokon,

nyilvános parkokban és laktanyákban,
fakult autóbuszokban,
negyvenesek zubbonyba zárt szívében,
vizsgáljátok anyák haloványságát,
édes tiltásukat, ha félrelépnénk.

A pontos lépésnél torpanjatok meg,
hogy támadó, naiv s gondokkal ékes
legyen ifjú időtök,
mely nemcsak szóra lobban,
de fájdalmára is az elmúlásnak ...
Ne légyen lágy tapintás
rég elhülyült civilizációnkban
a reggeli újságot kézbevenni.

A csoda megmaradjon,
maradjon meg, Ferenc, a nap csodája
(s nézd el, hogy így papod költő-barátod):
a nagy, pojáca Semminek ne engedj,
csak árnytalan tekintet
legyen mérték tinéktek
s a roppant ragyogás is ...

... hogy kék s nyúlánk testét a tisztaságnak
Franciska édes éneke simítsa,
feltöltve sose romló
magvaival a szívnek és az észnek
a némaság rejtelmes éjszakáit,
bársonyos közet-gyöngyszemét a gúnynak.

(1987 februárjában)

Czigány György

Rendetlen utalás

(Baranyi Ferencnek)

Egyhelyben topogsz messze
tőlük el se búcsúztál
Arcuk s hol integettek
pupilládba szorult táj
Itt fürdősapka nem kell
halk hotel-uszodához
Nincsen teleírt cetli
se lány ki uzsonnát hoz
A csomagok feledve
nincs pálinka ajándék

Ha lekésted a hajnalt
mitől van oly korán még
Mint nyugtalan álomban
nincs útlevel ó cím se
És plakát-lány mosolya
hogy lázadat enyhítse
Nincs nem is kell gyógyszer
fénykép és hajszárító
Se hű telefonszámok
sehol egy taxi hintó
Emlékezetből korlát
és félig kinyílt ablak
Felhőtlen úrbe vesztek
kik örökké itt laknak
Mezítlen Szűzmária
itt vasal pelenkákat
Nincs kert és hómező se
és nincs is aki várhat
Valamit mondanál épp
míg még feledve szavad
Csak úgy ahogy az ember
a szomszédba átszalad

(1987)

Soós Zoltán

Márta kedvenc költőjéhez

Bocsáss meg, kérlek, bocsáss meg, Feri,
hogy Kaposvárott – mikor is? hat éve? –
hosszan röhögtem vacsorádat látva!
Levesestálnyi lágytojást hozott
s szervírozott eléd a döbbenettől
dadogó főúr: szemében hatalmas
elismerés s nagy adag kan-irigység ...
Az én idéetlen hahotámat is
tán irigység táplálta. Telhetetlen,
gyönyörű telivér szeretőket
képzelttem el a tojástó mögé,
míg te, csendben, hasas evőkanállal
lapátoltad be az energiát.
– Csodás napunk volt akkor, ott, Somogybán.
Csodálatos volt már az ébredés is.
A szállodai szobában, ahogy
– szinte egyszerre – felültünk az ágyon,
s néztük egymást, hogy józanok vagyunk,
üdék vagyunk, nem merengünk riadtan:

merre járhattunk éjszaka? Kinek
húztunk be egyet s vajon kit akartunk
meghágni vagy kit hágtunk meg? A testünk
„makulátlan”, nem tanúsítja megcsalt,
tomboló férjek ütlege nyomát!
És a nappali szép találkozók!
Az őszinte szót váró Somogyország
hálás lányai, értő fiai!
És este a „tojástó”, mit irigyen
kikacagtam. (Vagy tán nem is irigység
csiklandozott, hanem a sikeres nap,
s újulni kész erőnk ovációja:
minket nem lehet elpusztítani!)
Ha irigység volt: bocsáss meg, Feri!
Már magam is „tojástó-parton” élek.
Hét hónapja, hogy elkapott a Márta.
Kedvenc költője vagy (ért hozzá!), ha szép
szerelmi lírád olvassa, s ha megtelt
érzelemmel: bugyit se húzva, gyorsan
hozzám „trabantozik” s egy jótgyakunk.
Most is üzent, hogy bundácskája kócos:
ma éjjel nagyon meg kéne kefélni!
Soraim zárom hát.

Már vár a vájdling:
töröm a tikmonyt, Ferikém, oszt nyersen
halámolom, úgy gyorsabb a hatás.

(1988)

Kassai Franciska

Köszönöm életnek

Tört szárnyú albatroszként
vonszoltam magam a földön,
de te így szóltál: Repülj magasra!
– És meggyógyítottad a szárnyaimat.

Fájnak sebeim, fölkelni nem tudok már
– panasztam de te hozzám hajoltál.
Tenyeredbe emeltél, puha szeretetbe
takartál

Hiába gúnyolt az értetlen sereg.

Harcolva helyettem pajzsként védelmeztél,
és legyőzted bátran minden félelmemet.
Sodródtam gyors folyón kis lélekvesztőben,

– és megtartott engem a te hited.

Indulni, lépni már nem vágytam,
gyáván botladoztam idegen világban.
Szépen szőtt szőnyeget terítettel elém,
ne érjen a lábam a föld sarához ...

Köszönöm az életnek, hogy találkoztam
veled.

Kozmikus por voltam a világűrben.
Már akkor te szóltál: Ne maradj sötétben!
– És felragyogtattad a fényeimet.

Századokkal előbb már a társam voltál.
Kétségek idején reményt varázsoltál.
S tartogathat a sors akármilyen jövőt –
már nem hagy el engem a te erőd.

(1991)

Franco Cajani

Töprengés a szélben

(részlet)

A fák árnyékában elembe tűntél
kék glóriával fejedem – de oly gyors
volt eltűnése is mint feltűnése
rügytelen lombhomályban
és letérdeltem akkor
az éj parancsszavára
száradt kövön bolyongtam
virágzó fák között hol
szellő hűtötte vérem lángolását
a sárgabokros úton.

Dunáról fúj a szél és
fájdalmam csillapítja
a töprengés a szélben
betölti csöndünk melyet megszakít a
kései vonatok robaja távol
a lét-csomóponthoz érkezem én el
s lefelé indulok időm csak annyi
hogy – mint a drótos – befoltozzak minden
lyukat érzéseimben
s haldoklás előtt szépítsem halálom
a létezés csapdáit is kijátszva

Balatonfüreden fát ültettem én is
 kettős céljában létnek s akaratnak.
 A jól ismert helyeket végigjárva
 éreztelek: bajtársat szobrok alján
 - utolsó bádoglovagok a keresztúton.
 Kerestelek ácsorgó vagonokban
 árvábbak voltunk megfutott seregnél
 az idő elhagyott vágányain csak
 Szabó még kamasz versei kísérték
 hármasság-lakomára
 s Baranyi érettebb munkái szintúgy
 égve hagytam a lépcsőházi villanyt
 a félig nyílt kapu hangomra lengett
 letéptem akkor egy virágos ágat
 hogy utamat elszórt szirmok jelezzék
 és önszínével fényeztem a lombot
 amely magába oldott.

A nyálad illatától
 oly feldúlt lett az arcom
 elpirult a tudattól
 hogy bűnös álmát elfogadtam én egy
 természetellenes tavaszi éjnek.

(1993)

Franco Cajani – Baranyi Ferenc

A szél csak fúj tovább

A visszatérés létforrásainkhoz
 véglegesült e januári éjben,
mely hó nélkül olyan, mint meztelen nő,
kit unalom köznapjai aláznak,
 a hármasegységben kutat szerelmet,
 elvetve értelmét létnek s halálnak,
 a szeretet, amelytől minden éled:
 egy dunaparti séta szép gyümölcse.
De lám, fakó s halott a Duna immár,
a partjain gyötrelmes a bolyongás
s a hármasság „rossz”, „rontás”, „rothadás” ma
Hungária könyörtelen telében.
 Akár Itália, felkél Magyarhon,
 nem kormányos – hajótörött a költő,
 nem képes úszni széles Balatonban,
 mégha Dunáról fúj is még a szél, mert
 a szél csak fúj, tovább is fúj Keletről
és bárhogya légyen is: a szél a győztes,

*végül a szél az úr, Istennek hála
(vagy valakinek fönt a fellegek közt).*
Bak és Vízöntő jegyzi ezt az évet,
férfitanúi rég letűnt szokásnak,
igazságot és verset szentesítve
a kenetteljes áldással, mi éltet
a hunyt holdfényű, csillagtalan éjben.

(A verset közösen, olaszul írtuk 1993 januárjában. Magam fordítottam magyarra. A dőlt betűvel szedett sorok az enyémeek. B. F.)

---

500 példányban kiadott mű.

ISBN 963-650-206-4
